

Maatschappij- en Gedragwetenschappen

september 2014

HANDREIKING kennisbenutting in de maatschappij- en gedragwetenschappen

Het belang van kennisbenutting bij het doen van wetenschappelijk onderzoek is de afgelopen jaren groter geworden. Deze handreiking heeft tot doel maatschappij- en gedragwetenschappers te helpen op deze ontwikkeling in te spelen.

Wat is kennisbenutting?

Bij kennisbenutting wordt wetenschappelijke kennis geschikt en beschikbaar gemaakt voor gebruik buiten de academische wereld en voor gebruik binnen andere wetenschappelijke disciplines. Dit is geen lineair proces maar een doorlopende uitwisseling tussen onderzoek en praktijk. Door de toepassing van wetenschappelijke kennis kunnen bedrijven en organisaties beter inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Tegelijkertijd maken onderzoekers kennis met inzichten uit de praktijk.

Waarom is kennisbenutting belangrijk voor maatschappij- en gedragwetenschappers?

De maatschappij- en gedragwetenschappen kunnen bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke en wetenschappelijke vraagstukken rondom bijvoorbeeld mobiliteit, duurzaamheid, verstedelijking, bestuur en beheer, menselijk kapitaal en onderwijs. Het is dan ook niet verwonderlijk dat maatschappij- en gedragwetenschappelijke kennis en vaardigheden in toenemende mate aftrek vinden binnen bijvoorbeeld de politiek, het onderwijs, in bedrijven, in beleid en bestuur én binnen andere wetenschappelijke disciplines. Om deze tendens te versterken, is het van belang dat maatschappij- en gedragwetenschappers hun kennis delen en een bijdrage leveren aan de toepassing ervan. NWO Maatschappij- en Gedragwetenschappen (MaGW) vindt het daarom belangrijk om de wisselwerking tussen wetenschap en samenleving te stimuleren en ondersteunen.

Wat is de rol van de onderzoeker?

Niet al het onderzoek binnen de maatschappij- en gedragwetenschappen leent zich in gelijke mate voor kennisbenutting. Maar de onderzoeker speelt hoe dan ook een belangrijke rol bij het realiseren ervan. Hij/zij kan daarbij zelf het initiatief nemen om contact te zoeken met mogelijke partners en samen een plan te maken om het gebruik van de onderzoeksresultaten te realiseren. Een onderzoeker kan ook samen met een partner een onderzoeksvraag ontwikkelen, geïnspireerd door maatschappelijke vraagstukken waaraan wetenschappelijke kennis een bijdrage kan leveren. De samenwerking om kennis te benutten kan nog een stap verder gaan. De onderzoekers maken dan deel uit van een consortium met partners. Vaak ligt een specifieke vraag naar toepasbare kennis aan de basis van deze vorm van kennisbenutting.

Kennisbenutting in de verschillende financieringsinstrumenten van NWO-MaGW

NWO vraagt onderzoekers die in aanmerking willen komen voor financiering om een toelichting te geven op de mogelijke kennisbenutting van hun project. Deze toelichting weegt mee in de beoordeling. De mate waarin kennisbenutting een rol speelt bij de beoordeling van aanvragen verschilt per instrument.

Binnen de **Vernieuwingsimpuls** vraagt NWO van de onderzoeker om in de aanvraag – wanneer dat relevant is – te beschrijven wat het potentieel is van de maatschappelijke impact en hoe de onderzoeker dat denkt te realiseren.

Ook binnen het instrument **Onderzoekstalent** is kennisbenutting als apart beoordelingscriterium opgenomen. Onderzoekers worden gevraagd aan te geven of hun onderzoek een bijdrage kan leveren aan het oplossen van maatschappelijke of economische uitdagingen.

Voor de **thematische onderzoeksprogramma's** gelden explicietere eisen ten aanzien van kennisbenutting. De samenwerking met externe private en/of publieke partners dient binnen de meeste programma's al aan de basis van het onderzoeksvoorstel te liggen. Ook worden de partners gevraagd om een bijdrage te leveren (in cash of in kind). Kennisbenutting maakt dan meer integraal deel uit van het gehele onderzoekstraject, bijvoorbeeld in de vorm van coproductie van kennis. We spreken dan van publiek-private samenwerking (PPS).

Handvatten voor kennisbenutting

De beoogde kennisbenutting komt het helderst naar voren in een aanvraag als aandacht besteed wordt aan twee onderwerpen: **potentieel** en **implementatie**.

Potentieel

Maatschappij- en gedragswetenschappelijk onderzoek kan op verschillende manieren maatschappelijke impact hebben. Het is belangrijk om in uw aanvraag te beschrijven wat de relevantie is van uw onderzoek voor maatschappelijke, economische, culturele, beleidsmatige of technologische uitdagingen. Aan welke vraagstukken levert uw kennis een bijdrage en wat is de actualiteit en urgentie ervan? Wanneer u heeft vastgesteld in welk opzicht uw onderzoek voor derden van belang (relevant) is, kunt u een doelstelling formuleren. Het verdient aanbeveling om de doelstelling zo dicht mogelijk bij het onderzochte onderwerp te plaatsen.

Implementatie

De mate waarin de kennisbenutting succesvol is, hangt in grote mate af van de implementatie ervan. Het is belangrijk in de kennisbenuttingsparagraaf van uw onderzoeks aanvraag te specificeren wie de belanghebbenden zijn. Uw doelgroep dient aan te sluiten bij de door u (en uw partners) gedefinieerde relevantie en doelstelling. Een doelgroep kan zowel een lokaal, provinciaal, nationaal als internationaal karakter hebben, en reikwijdte hebben in binnen- en in buitenland.

De doelgroep van uw onderzoek kan de kennis en vaardigheden alleen benutten als deze voor haar geschikt en beschikbaar zijn. Het is daarom van belang bij de opzet en uitvoering van uw onderzoek rekening te houden met de stappen die u gaat nemen om de kennis bruikbaar te maken en de activiteiten die u en/of de partners gaat ontplooiën om de doelgroep te bereiken. Afstemming en samenwerking met de doelgroep kan daarbij essentieel zijn. Ook kunt u aangeven met welke partijen en personen u de kennisbenutting denkt te realiseren, welke bijdragen de partners leveren en hoe deze samenwerking gerealiseerd wordt.

Voor alle projecten, maar in het bijzonder die waar vanaf het begin samengewerkt wordt met partners, is het van belang aan te geven wat de concrete maatschappelijke opbrengst zal zijn, wanneer het doel naar verwachting bereikt zal worden en hoe dit geëvalueerd zal worden.

Meer informatie

Kennisbenutting is vanaf 2013 als verplicht onderdeel in alle NWO financieringsinstrumenten opgenomen. Als u meer wilt weten over kennisbenutting bij één van de financieringsinstrumenten van NWO Maatschappij- en Gedragswetenschappen, dan kunt u een bericht sturen naar de contactpersoon genoemd in de Call for Proposals waarvoor u een onderzoeksvoorstel wilt indienen.

Zie ook: www.nwo.nl/magw/kennisbenutting

